

Kľúčové odporúčania pre zlepšenie účasti dospelých v celoživotnom vzdelávaní na Slovensku

Situácia na Slovensku

- ▶ Hlavní aktéri celoživotného vzdelávania (CŽV) na Slovensku:
 - Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR
 - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
- ▶ Účasť dospelých na CŽV na Slovensku je výrazne pod priemerom EÚ.
- ▶ Slovensku dlhodobo chýba legislatívny rámec, ktorý by riešil vzdelávanie dospelých¹.
- ▶ Systém CŽV na Slovensku je nedostatočne rozvinutý. Príležitosti financované z verejných zdrojov nedosiahli široké pokrytie potrebné na reakciu na meniace sa kvalifikačné potreby.

- ▶ Verejne financované príležitosti na odbornú prípravu sa poskytujú takmer výlučne v rámci aktívnych politík trhu práce.

- ▶ Hlavné vzdelávacie programy pôsobiace na Slovensku:

Odporúčania

Fungovanie úspešného systému CŽV na Slovensku závisí od efektívnej spolupráce medzi Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Základné vzdelávacie aktivity by sa mali zamerať na všeobecné zručnosti univerzálne použiteľné na trhu práce (digitálne, environmentálne, finančné zručnosti).

Financovanie CŽV musí riešiť otázky súvisiace so štátnou pomocou a ich relevantnosť. Financovanie vzdelávania by malo byť štruktúrované tak, aby príspevky smerovali jednotlivcom na posilnenie ich postavenia na trhu práce.

Individuálne vzdelávacie účty by mali slúžiť nielen ako finančný nástroj, ale aj ako dátové úložisko pre aktuálne portfólio majiteľa účtu a jeho budúce získané certifikáty.

Aliancia sektorových rád by mala zohrávať kľúčovú úlohu v systéme CŽV definovaním potrebných kompetencií a zručností požadovaných na trhu práce, akreditáciou vzdelávacích programov, certifikáciou vzdelávacích inštitúcií a zabezpečením a hodnotením kvality výstupov vzdelávania. Aliancia sektorových rád by mala podľa ministerstva školstva zriadiť „interný orgán pre akreditáciu vzdelávacích programov“.

Aliancia sektorových rád

Aktualizácia Národnej sústavy kvalifikácií a Národnej sústavy povolaní.

Zoznam certifikovaných vzdelávacích inštitúcií ponúkajúcich akreditované vzdelávacie programy, ktoré reflektujú aktuálne požiadavky a potreby trhu práce.

Aktívnejšie zapojenie odborov do vzdelávania zamestnancov.

Neudržateľné – je nutná kampaň na podporu účasti na ďalšom vzdelávaní!

„Formálne vzdelanie & rovnaká pracovná pozícia a náplň práce po celý život“

Spoločné odporúčania RO&SK

- ▶ Pokračovať v aktualizácii národných legislatív v súlade s európskou legislatívou: Obe krajiny potrebujú pripraviť kvalifikačný rámec a urýchliť uznávanie kvalifikácií. Dôraz sa v tomto smere musí klást najmä na pojmy „flexibilita“ a „reakcia na nové výzvy“ (mikroosvedčenia, individuálne vzdelávacie účty atď.).
- ▶ Digitálne a zelené zručnosti: Na základe smerovania európskych politík a potrieb národných trhov práce je nevyhnutné, aby sa CŽV v oboch krajinách zameralo na vzdelávanie v oblasti digitálnych a zelených zručností a technologického pokroku.
- ▶ Efektívny model koordinácie subjektov pôsobiacich v oblasti ďalšieho vzdelávania: Návrh efektívnej koordinácie aktérov systému ďalšieho vzdelávania prostredníctvom stimulov a správneho toku financií.

Z toho vyplýva, že financovanie samotného systému ďalšieho vzdelávania by malo byť viaczdrojové.

- ▶ Zabezpečiť uznávanie výsledkov CŽV.
- ▶ Zvýšiť povedomie a zamerať vzdelávanie na zraniteľné skupiny, pretože často čelia ťažkostiam pri účasti na ďalšom vzdelávaní. Štát by teda mal uprednostňovať poskytovanie vzdelávacích štipendií jednotlivcom s neistým sociálno-ekonomickým postavením, dlhodobo nezamestnaným, starším osobám, ženám po materskej dovolenke, prípadne by mohli smerovať do sektorov postihnutých pandémiami atď.

¹ Počas realizácie projektu nastali v riešení problematiky významné zmeny, ktoré viedli k návrhu nového zákona o vzdelávaní dospelých na Slovensku. V čase finalizácie projektových výstupov nebol process pripomienkovania a schvaľovania návrhu zákona uzatvorený.